

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠ. ΑΥΤ/ΣΗΣ &
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αθήνα, 20 Φεβρουαρίου 2018
Αρ. Πρωτ. 4748

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 101 83 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Σ.Μπέσιου
Κ. Μπριάστικας
Ν.Μυστακοπούλου
Τηλέφωνο : 213 1364716
213 1364706
Fax : 213 1364 713
Email : k.mpriastikas@ypes.gr

ΘΕΜΑ: «Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων: Σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα»

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη :

1. Τη διάταξη του άρθρου 71 του ν.4509/2017 (Α' 201) «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής...».
2. Τις διατάξεις του ν.4412/16 (Α' 147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25ΕΕ)».
3. Τις διατάξεις του ν.4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τις διατάξεις του ν.3852/2010 (Α' 87) για τη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Τη νομοθεσία που διέπει τις Δημόσιες Επενδύσεις και ειδικότερα τις διατάξεις του ν. 2212/52 (Α'266), του Ν.Δ. 2957/54 και την ΧΔ 9035/30-7-1973 Απόφαση του Υπουργείου Προγραμματισμού και Κυβερνητικής Πολιτικής.

6. Το Π.Δ. 63/2005 (Α'98) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα».
7. Το Π.Δ. 123/2016 (Α'208) σχετικά με τη σύσταση και μετονομασία Υπουργείων.
8. Το Π.Δ. 125/2016 (Α'210) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών και Υφυπουργών».
9. Το Π.Δ. 141/2017 (Α'180) «Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών».
10. Την υπ' αριθμ. 44165/27.12.2017 (Β'4593) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών χρηματοδότησης ειδικού λογαριασμού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων».
11. Τον προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συγκεκριμένα τη ΣΑΕ – 055 στην οποία εντάχθηκε με την υπ' αριθμ. 143651/28.12.2017 απόφαση ένταξης του αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης το έργο «Έργα και επενδυτικές δραστηριότητες των δήμων όλης της χώρας (ειδικό πρόγραμμα ενίσχυσης των δήμων)» με ενάρθμο 2017ΣΕ05500010 και προϋπολογισμό 300.000.000 € (ΑΔΑ:ΨΖΨΕ465ΧΙ-ΥΣ5).
12. Την ανάγκη για την ενίσχυση των τοπικών υποδομών των ΟΤΑ της χώρας, με στόχο την ενίσχυση των τοπικών οικονομιών και την τόνωση της επιχειρηματικότητας, μέσω της βιώσιμης ανάπτυξης τους
13. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η δαπάνη που θα προκληθεί από τις Προσκλήσεις που θα εκδοθούν στη βάση της απόφασης αυτής και την εν συνεχεία υποβολή και έγκριση των Προτάσεων στο Πρόγραμμα θα βαρύνει τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Την κατάρτιση Ειδικού Προγράμματος Ενίσχυσης Δήμων με την ονομασία «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» (εφεξής Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II») και ειδικότερα το σκοπό, τα κριτήρια αξιολόγησης έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών, τη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης των αιτήσεων, το σύστημα διοίκησης και διαχείρισης του Προγράμματος, τους όρους και τα δικαιολογητικά χρηματοδότησης όπως καθορίζονται στα ακόλουθα άρθρα.

Άρθρο 1

ΣΤΟΧΟΙ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Βασικοί στόχοι του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» είναι:
  - α) Η ενδυνάμωση της ισόρροπης, βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης
  - β) Η βελτίωση των υποδομών
  - γ) Η αύξηση της απασχόλησης
  - δ) Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των δήμων

2. Σκοπός του Προγράμματος είναι η χρηματοδότηση των έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών των δήμων.
3. Η συνολική διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος είναι η περίοδος 2018-2022, με δυνατότητα παράτασης.

Άρθρο 2

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι οι Δήμοι καθώς και τα νομικά πρόσωπα αυτών.
2. Περιοχή παρέμβασης του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» είναι όλη η χώρα.

Άρθρο 3

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι άξονες προτεραιότητας του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» είναι:

- α) Η τοπική ανάπτυξη και η προστασία περιβάλλοντος, ήτοι: κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση έργων τεχνικών υποδομών, προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής, χρηματοδότηση μελετών των ανωτέρω και προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και μηχανημάτων.
- β) Κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες των δήμων, ήτοι: κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση διοικητικών, κοινωνικών, αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών και χρηματοδότηση μελετών των ανωτέρω.

Άρθρο 4

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» πραγματοποιείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συγκεκριμένα τη ΣΑΕ-055 και τον ενάρθμο 2017ΣΕ05500010 με προϋπολογισμό τριακόσια εκατομμύρια (300.000.000)€.

Άρθρο 5

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΡΓΩΝ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Βασικά κριτήρια για την επιλογή των δράσεων είναι: α) η συμβολή των υπό ένταξη μελετών, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στους αναπτυξιακούς στόχους του προγράμματος, β) η συμβολή στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του δήμου και γ) γενικότερα η σκοπιμότητα, ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας και η ωριμότητα υλοποίησης των προτεινόμενων δράσεων.
2. Για την υποβολή προτάσεων στο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II», εκδίδονται προσκλήσεις από τον Υπουργό Εσωτερικών, στις οποίες εξειδικεύονται η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και τα έντυπα και δικαιολογητικά που απαιτούνται (Τεχνικά Δελτία Έργων, αποφάσεις συλλογικών οργάνων κλπ), η ανάλυση των κριτηρίων επιλογής, η

προτεραιοποίηση των αναγκών, οι υποχρεώσεις των δικαιούχων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Τα αιτήματα ένταξης των δράσεων στο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» υποβάλλονται από τους δυνητικούς δικαιούχους στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με την πρόσκληση.
4. Η υποβολή των αιτημάτων από τους φορείς για την ένταξη στο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» πραγματοποιείται με αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων τους, οι οποίες λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.
5. Η απόφαση ένταξης έργου στο Πρόγραμμα εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών με μέριμνα της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής και στηρίζεται στην αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής, όπως αυτά προσδιορίζονται στην παρούσα καθώς και στις σχετικές προσκλήσεις.

Άρθρο 6

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την εκτέλεση των έργων και των προμηθειών, καθώς και οι τροποποιήσεις τους, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν. Για τις τροποποιήσεις των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, τηρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διατάξεις των δημοσίων συμβάσεων του ν.4412/2016, όπως αυτές ισχύουν. Οι εγκρίσεις των τευχών δημοπράτησης των έργων, προμηθειών και μελετών/υπηρεσιών πραγματοποιούνται με αποφάσεις του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου της αναθέτουσας αρχής με βάση την εθνική νομοθεσία.
2. Η υλοποίηση των έργων που εγκρίνονται για χρηματοδότηση ακολουθεί τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασίες για το είδος της δράσης και τον δικαιούχο.
3. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του δικαιούχου.
4. Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής δύναται να ζητά πληροφοριακά στοιχεία σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης του έργου προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή υλοποίηση του Προγράμματος.
5. Μετά την ολοκλήρωση των δράσεων, ο δικαιούχος υποχρεούται να διασφαλίζει τη λειτουργία αυτών, σύμφωνα με τον σκοπό που ορίζεται στην απόφαση ένταξης καθώς και για το χρονικό διάστημα εφόσον αυτό ορίζεται στην απόφαση ένταξης.

Άρθρο 7

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

1. Μετά την ένταξη των δράσεων στο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II», οι δικαιούχοι υποβάλλουν αίτημα χρηματοδότησης στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών που αφορά σε δαπάνες των εγκεκριμένων δράσεων τους, το οποίο αίτημα συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά (π.χ. σύμβαση, τιμολόγιο, πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής) όπως αυτά θα εξειδικεύονται στην πρόσκληση.

2. Η ανωτέρω διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, αφού ελέγξει τα απαραίτητα δικαιολογητικά, αποστέλλει αίτημα εκταμίευσης προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την πληρωμή των δικαιούχων του προγράμματος μέσω του ειδικού λογαριασμού που συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 44165/27.12.2017 (Β'4593) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Άρθρο 8

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών (Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής) έχει την δυνατότητα να ζητά κάθε αναγκαίο στοιχείο για την παρακολούθηση της ορθής χρήσης των πόρων του «Προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II».

Σε περιπτώσεις δικαιούχων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων του Προγράμματος, όπως αυτό διαπιστώνεται από την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών ή τα αρμόδια όργανα που ελέγχουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των δικαιούχων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η ως άνω Διεύθυνση εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών την έκδοση απόφασης για ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών εις βάρος του δικαιούχου ή/και την έκδοση απόφασης απένταξης από το Πρόγραμμα.

Άρθρο 9

ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι κύριες ενέργειες υποβολής προτάσεων, ένταξης δράσεων και παρακολούθησης της εφαρμογής του Προγράμματος πραγματοποιούνται μέσω εφαρμογής πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Εσωτερικών, μετά την ολοκλήρωση αυτού.

Άρθρο 10

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
2. Διευκρινίσεις και λεπτομέρειες για επιμέρους διατάξεις του συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του «Προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II», εφόσον απαιτούνται, προσδιορίζονται με εγκυκλίους που εκδίδονται από την Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.
3. Ο πρώτος κύκλος υποβολής προτάσεων για την ένταξη έργων στο Πρόγραμμα αρχίζει μέσω αντίστοιχης πρόσκλησης του Υπουργού Εσωτερικών.
4. Η απόφαση αυτή να αναρτηθεί στο site του Υπουργείου Εσωτερικών www.ypes.gr.

Ο Υπουργός Εσωτερικών

Π. Σκουρλέτης

Κοινοποίηση:

- Δήμοι της χώρας
- Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Υπουργού

Γραφείο Γενικού Γραμματέα

Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής